

MỘT SỐ BIỆN PHÁP NHẪM KHAI THÁC HIỆU QUẢ TIỀM NĂNG DU LỊCH TỈNH QUẢNG TRỊ

Nguyễn Hải Lý
Khoa LLM-LN, TTHCM

Nhà nghiên cứu này, du lịch được xác định như một mũi nhọn chiến lược chiếm vị trí quan trọng đối với phát triển kinh tế của tỉnh, chính bởi những hiệu quả kinh tế cao mà nó mang lại. Trước hết, nó khai thác được giá trị tài nguyên sẵn có cả về tài nguyên tự nhiên và tài nguyên nhân văn. Du lịch phát triển tạo động lực thúc đẩy các ngành hỗ trợ, liên quan đến du lịch như nông nghiệp, công nghiệp, thủ công truyền thống, tín dụng, ngân hàng... phát triển. Vì đây là thị trường tiêu thụ rộng lớn; thực hiện “xuất khẩu tại chỗ” và ổn định của các ngành kinh tế nói trên. Đồng thời, phát triển du lịch để thu hút khách quốc tế đến là chiến lược quan trọng của quốc gia nhằm đạt nhiều mục đích mà một trong số đó là tăng cường “xuất khẩu tại chỗ” để thu ngoại tệ. Ngoài việc tạo nguồn thu lớn, du lịch còn thúc đẩy giải quyết nhiều việc làm cho xã hội nói chung và cho địa phương nói riêng.

Quảng Trị là một tỉnh nằm ở phía Bắc miền Trung của đất nước Việt nam, điểm khởi đầu trên con đường Xuyên Á nối Việt Nam với các nước trên tuyến hành lang kinh tế Đông – Tây. Trải qua 2 cuộc chiến tranh ác liệt chống Pháp, chống Mỹ xâm lược, những địa danh như: Sông Bến Hải – cầu Hiền Lương, thành cổ Quảng Trị, địa đạo Vịnh Mốc, căn cứ Dốc Miếu, Đường 9 – Khe Sanh, đảo Cồn Cỏ anh hùng, đường mòn Hồ Chí Minh huyền thoại, nghĩa trang quốc gia Trường Sơn, nghĩa trang quốc gia Đường 9... đã đi vào tiềm thức của mọi người khi

nhắc đến Quảng Trị. Đền với Quảng Trị để hoài niệm về chiến trường xưa cùng với sự tráng lệ của cảnh quan thiên nhiên. Tuy mảnh đất đầy “gió Lào cát trắng” nhưng con người ở đây luôn tràn ngập lòng mến khách. Tỉnh Quảng Trị còn được biết đến với nhiều danh thắng hấp dẫn như bãi tắm Cửa Tùng, khu danh thắng Đakarông, trầm Trà Lộc, rừng nguyên sinh Rú Lịnh... đã và đang thu hút nhiều du khách trong và ngoài nước đến tham gia, nghỉ dưỡng. Ngoài ra, đến với Quảng Trị du khách còn được thưởng thức nhiều món ăn đặc sản như cháo bột Hải Lăng, bánh lọc Mỹ Chánh, bánh ướt Phương Lang, bún hến Mai Xá, bánh khoai Quảng Trị... đó là những món ăn mang đậm hương vị của miền quê Quảng Trị. Tận dụng lợi thế về vị trí địa lí, điều kiện tự nhiên, nguồn nhân lực, Quảng Trị đang có những hướng đi đúng để hội nhập và thu hút nguồn lực để phát triển du lịch. Nghị quyết Đảng bộ tỉnh Quảng Trị lần thứ XV xác định: “Nâng cao chất lượng và hiệu quả các loại hình dịch vụ, tạo bước phát triển mạnh dịch vụ, du lịch”. Nghị quyết 02/2013/NQ-HĐND của Hội đồng nhân dân tỉnh Quảng Trị về Quy hoạch phát triển thương mại Quảng Trị đến năm 2020 của tỉnh đã đặt ra mục tiêu phát triển rõ ràng cho du lịch. Chính những tư tưởng chỉ đạo xuyên suốt đó đã góp phần tích cực trong việc khai thác hiệu quả các tiềm năng lợi thế và hội nhập sâu rộng.

Vì thế, lượng khách đến Quảng Trị tăng trưởng đều qua các năm cụ thể: tốc độ tăng trưởng khách du lịch bình quân giai đoạn 2007-2010 đạt 20.33% giai đoạn 2010-2013 đạt trên 11,32%.

NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI

Qua thống kê của cơ quan chức năng cho thấy, năm 2007 Quảng Trị đón 509.000 lượt khách đến thăm quan, đến năm 2013 đạt 1.325.000 lượt khách, trong đó khách quốc tế chiếm tỷ trọng khá. Cụ thể: 2007 có 101.000 lượt khách quốc tế, năm 2013 là 184000 lượt khách, theo dự kiến năm 2014 con số này sẽ tăng lên là 200.000 lượt 5.6% so với cùng kỳ năm trước.

Nhờ được tập trung đầu tư và những cố gắng để phát triển du lịch mà lượng khách nội địa và quốc tế cũng như tổng doanh thu về hoạt động du lịch tăng cao. Tổng doanh thu kinh doanh du lịch xã hội năm 2007 đạt 450 tỷ đồng, đến năm 2011 là 946 tỷ đồng, sang năm 2013 đạt 1200 tỷ đồng và dự kiến năm 2014 là 1300 tỷ đồng. Trong đó, con số đáng chú ý là doanh thu khách sạn chuyên ngành đóng góp 105 tỷ đồng năm 2007, năm 2013 là 279 tỷ đồng, dự kiến 2014 khoảng 315 tỷ đồng.

Bên cạnh những yếu tố trên thì hệ thống cơ sở hạ tầng, vật chất kỹ thuật, cơ sở kinh doanh, phương tiện vận chuyển du lịch có sự phát triển nhanh với sự tham gia đầu tư của nhiều thành phần kinh tế. Đến nay, trên địa bàn đã hình thành một số khu du lịch – dịch vụ phục vụ cơ bản nhu cầu thiết yếu của du khách. Toàn tỉnh có khoảng 140 cơ sở lưu trú, 63 khách sạn, trong đó có 6 khách sạn 3 sao trở lên, 17 khách sạn 1 đến 2 sao với 1.300 phòng và hàng loạt nhà hàng cùng các phương tiện vận chuyển khách hiện đại. Nguồn lao động trong ngành du lịch cũng được cải thiện đáng kể về số lượng, năm 2007 là 16300 người, đến năm 2013 tăng lên gần như gấp đôi là 25000 người. Đặc biệt, công tác đào tạo nguồn nhân lực du lịch bước đầu được chú trọng và con số đáng mừng là tỷ lệ nhân lực du lịch đã qua đào tạo lên xấp xỉ 30% trong tổng số lao động trực tiếp trong ngành.

Mặc dù, ngành du lịch đã có sự tăng trưởng nhưng hiện vẫn còn bộc lộ một số hạn chế, yếu kém. Phát triển du lịch tuy đã có

định hướng nhưng chưa tập trung nguồn lực có trọng tâm, trọng điểm. Chỉ số tăng trưởng du lịch khá cao nhưng còn chưa ổn định, thiếu bền vững, chưa tương xứng với tiềm năng và thế mạnh về tài nguyên du lịch tự nhiên và tài nguyên du lịch nhân văn. Ngành du lịch Quảng Trị được xác định là ngành mũi nhọn nhưng tỷ trọng tổng sản phẩm du lịch trong GDP của Tỉnh còn thấp, chưa bền vững. Năm 2010 chiếm 34%, đến năm 2013 chiếm 31%. Giá trị gia tăng ngành thương mại, dịch vụ, du lịch bình quân đạt 8,4%/năm.

Việc tôn tạo, nâng cấp các di tích lịch sử còn chậm chưa ngang tầm với ý nghĩa của các di tích. Các dịch vụ đi kèm như các dịch vụ vui chơi giải trí còn thiếu và kém chất lượng, các sản phẩm du lịch còn nghèo nàn, chưa có sản phẩm đặc thù để tạo sự khác biệt so với các vùng, miền trong cả nước. Phương tiện vận chuyển du khách, hệ thống nhà hàng, khách sạn chất lượng chưa cao. Ngoài ra, các chính sách đãi ngộ cho các doanh nghiệp kinh doanh du lịch chưa phát huy hết hiệu quả, chưa sát với thực tế. Chất lượng đội ngũ nhân viên ngành du lịch chưa đáp ứng được yêu cầu phát triển. Đội ngũ cán bộ về quản lý và kinh doanh du lịch còn thiếu tính chuyên nghiệp, đội ngũ phục vụ tại các nhà hàng, khách sạn, các khu mua sắm chưa được chú trọng bồi dưỡng nâng cao về trình độ chuyên môn nghiệp vụ, ngoại ngữ cũng như thái độ phục vụ đối với khách du lịch. Để nâng cao hiệu quả của du lịch cần thực hiện đồng bộ một số biện pháp cơ bản sau:

Thứ nhất, hoàn thiện quy hoạch du lịch.

Với quan điểm phát triển bền vững thì phát triển du lịch phải gắn liền với phát triển đồng thời về kinh tế, xã hội, môi trường, và quy hoạch tổng thể du lịch cả nước. Do vậy, cần khẩn trương hoàn chỉnh quy hoạch tổng thể phát triển ngành du lịch đến 2020, tầm nhìn 2030. Đặc biệt, việc phát triển du lịch phải gắn liền với phát triển văn hóa, con người, bảo vệ tài nguyên môi trường, quốc phòng, an ninh và trật tự an toàn xã hội nhằm đảm bảo phát triển bền vững.

NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI

Thứ hai, phát triển hạ tầng, cơ sở vật chất phục vụ du lịch.

Tập trung đầu tư xây dựng đồng bộ kết cấu hạ tầng du lịch đúng quy hoạch theo hướng tập trung có trọng tâm, trọng điểm. Trước hết là hệ thống giao thông phục vụ du lịch kết hợp với phát triển các ngành kinh tế phục vụ dân sinh. Xây dựng một số điểm vui chơi giải trí, trung tâm dịch vụ mua sắm phù hợp với tính chất du lịch của tỉnh. Hoàn thiện hệ thống thông tin liên lạc, xây dựng và cải tạo mạng lưới điện nước cung cấp tại các điểm du lịch đáp ứng đầy đủ nước sạch cho du khách. Nghiên cứu các biện pháp phòng chống thiên tai, bão lụt, khắc phục tình trạng gây ô nhiễm đến môi trường. Hoàn chỉnh các dịch vụ hỗ trợ, phương tiện đưa đón khách và công tác thu gom rác thải du lịch tại các khu mua sắm, các điểm du lịch.

Thứ ba, nghiên cứu xây dựng cơ chế, chính sách và hoàn thiện các thiết chế văn hóa.

Tích cực nghiên cứu, ban hành một số cơ chế, chính sách đặc thù để tăng cường thu hút đầu tư phát triển du lịch. Ban hành quy chế hoạt động, quản lý du lịch, từng bước hiện đại hóa các phương tiện quản lý và áp dụng phương thức quản lý chặt chẽ. Tiếp tục cải cách thủ tục hành chính, xuất nhập cảnh tạo cơ chế thông thoáng, thuận tiện về thủ tục cho du khách, nhất là ở khu Cửa khẩu Lao Bảo, La Lay. Đi đôi với việc hoàn thiện cơ chế chính sách, tỉnh cần chú trọng đầu tư xây dựng nâng cấp các thiết chế văn hóa, thể thao, các trung tâm dịch vụ thương mại. Bảo tồn và phát triển có chọn lọc các lễ hội cách mạng, lễ hội văn hóa truyền thống có ý nghĩa giáo dục để giới thiệu, quảng bá về mảnh đất, con người Quảng Trị với du khách trong và ngoài nước.

Thứ tư, đẩy mạnh nghiên cứu xúc tiến thị trường, hoạt động quảng bá, tuyên truyền.

Cần xác định đối tượng du khách chủ lực khi đến Quảng Trị để có hướng đầu tư khai thác thích hợp các điểm du lịch. Đối với công tác tuyên truyền ngành du lịch, cần tăng cường hơn nữa công tác thông tin quảng bá bằng nhiều hình thức sách, báo, hội nghị, hội thảo, trang web, quảng cáo... nhưng đúng sự thật, không hứa hẹn những điều không có trong chương trình kinh doanh du lịch. Tránh quảng bá du lịch một cách ồ ạt thiếu trách nhiệm, điều này có tác động rất lớn đến việc đánh giá chất lượng, mức độ hài lòng của du khách. Phát hành những ấn phẩm đặc sắc về du lịch lồng ghép tuyên truyền bảo vệ môi trường du lịch.

Thứ năm, đào tạo và bồi dưỡng nguồn nhân lực ngành du lịch.

Cần bổ sung những ngành nghề đào tạo về du lịch hàng năm nhằm đáp ứng nhu cầu về chất lượng của tỉnh. Bồi dưỡng và nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ, kiến thức về văn hóa, xã hội, lịch sử của Quảng Trị cho đội ngũ hướng dẫn viên du lịch, đào tạo và nâng cao kỹ năng sử dụng ngoại ngữ. Có chính sách thu hút những cán bộ làm công tác quản lý du lịch giỏi, sinh viên khá giỏi từ các trường Đại học trong cả nước. Tổ chức học ngoại ngữ tại chỗ và gửi đi đào tạo ở các trường trong và ngoài nước, nhất là tiếng Anh, tiếng Lào, tiếng Thái.

Ngoài ra, phối hợp với các địa phương, cơ quan trên địa bàn của tỉnh khai thác một cách hiệu quả tuyến hành lang kinh tế Đông - Tây để hình thành các tuyến du lịch trong nước và quốc tế.

Cùng với cả nước, du lịch Quảng Trị đang từng bước hoàn thiện chính mình và có những bước đi vững chắc trên con đường phát triển cả về tài nguyên tự nhiên và tài nguyên nhân văn góp phần chuyển dịch cơ cấu ngành kinh tế, đưa du lịch trở thành ngành kinh tế trọng điểm của Tỉnh./.